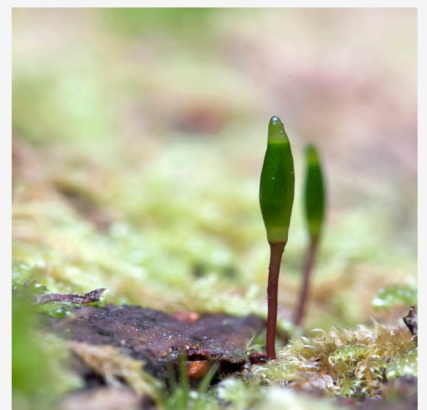

Bevarandeplan för Natura 2000-området

Skiren-Kvicken

Omslagsfoto: Per Folkesson

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000- områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000- område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på

”kartverket skyddad natur”. I kartverket söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information (se bilaga för användarhandledning).

Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shp-fil. Det görs på Miljödataportalen.

För mer information om Natura 2000:

Länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/sodermanland eller telefon 010-22 340 00

Naturvårdsverkets hemsida: <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

Miljödataportalen: <http://mdp.vic-metria.nu/miljodataportalen/>

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0220368 Skiren-Kvicken

Kommun: Eskilstuna

Områdets totala areal: 128,3 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen:

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2019-01-30

Markägarförhållanden:

Privat.

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2000-07-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

3150 - Naturligt näringsrika sjöar

3160 - Myrsjöar

7140 - Öppna mossar och kärr

9010 - Taiga

9050 - Näringsrik granskog

9080 - Lövsumpskog

91D0 - Skogsbevuxen myr

1386 - Grön sköldmossa, *Buxbaumia viridis*

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden: Den blockiga naturskogsartade barrskogen, de två sjöarna med omgivande våtmarker och intressant flora samt den gröna sköldmossan.

Motivering: Skiren-Kvicken är ett naturskogsartat barrskogsdominerat område med höga naturvärden och stor artmångfald.

Prioriterade åtgärder: Revidering av skötselplan så att naturvårdande insatser tillåts.

Beskrivning av området

Området ligger 10 km sydväst om Eskilstuna och är ett av länets största sammanhängande områden med gammal barrskog. Begränsas i söder av en mindre väg och i norr av en stor kraftledningsgata.

Två mindre sjöar, Skiren och Kvicken, ligger inom området. Ändmoräner skär igenom landskapet och ger området en speciell karaktär med storblockiga ryggar bevuxna med främst tall. Utmärkande är att området till stor del undgått rationellt skogsbruk vilket bidragit till skogens något luckiga, olikåldriga och flerskiktade trädsnitt, med bitvis stora inslag av död ved samt mark med täta och välutvecklade mosstäcken. Vidare tycks området ha ett mycket speciellt, stabilt och fuktigt lokalklimat vilket visar sig genom en rik och välutvecklad hänglavsflora. I fält- och bottensnitt uppträder arter som är knutna till en lång skoglig kontinuitet, bland annat rikligt med kammossa samt tallört, linnea, knärot och grönpyrola. Här och var syns fortfarande gamla stubbar med brandspår.

Inom området har noterats flera sällsynta och intressanta arter, bl.a. skorpgelelav, här växande på en gammal asp i blockmark. Arten är sällsynt och noterad på färre än 10 lokaler i länet. Andra relativt sällsynta lavar på asp är skinnlav och grymig filtlav, vilka båda signalerar en lång kontinuitet av asp samt god luftkvalitet. Knärot växer allmänt på ett 30-tal ställen inom området, som uppges vara en av länets rikligaste lokaler för arten. Området har den näst högsta värdeklassen i länsstyrelsens naturvårdsplan. Genom sin storlek och höga grad av orördhet utgör området en viktig värdekärna även för det omgivande landskapet.

Området är i sin helhet rätt flackt med endast små höjdskillnader i terrängen som främst består av ändmoräner. I norr och åt öster förekommer vissa hållmarkspartier. Berggrunden utgörs av gnejs och jordarten domineras av sandig-moig morän med lera eller torv i de lägre partierna.

Hela området ägs av E O T Westins Stiftelse för Lantbruksforskning. Den sydöstra delen, där de båda sjöarna ingår, är skyddad som ett kommunalt naturreservat där kommunen tecknat avtal på 50 år med stiftelsen om förvaltning av denna del. Resterande delen utgör Tolamossens naturreservat med länsstyrelsen som förvaltare.

Vad kan påverka negativt

Se under rubriken ”negativ påverkan” i beskrivningen av respektive naturtyp.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Skydd: Natura 2000-området Skiren-Kvicken är i sin helhet skyddat som naturreservat. Natura 2000-området ingår till en del i Skiren-Kvickens naturreservat, förvaltad av Eskilstuna kommun, och till en del i Tolamossens naturreservat, förvaltad av Länsstyrelsen i Södermanland.

Skötsel: En lång rad skötselinsatser bör diskuteras och genomföras trots att de strider mot skrivningar i den gällande skötselplanen där fri utveckling är den enda rekommendationen. Skötselplanen bör inledningsvis revideras så att naturvårdande insatser tillåts – i taigan exempelvis naturvårdsbränning eller insatser för att efterlikna brand, friställning av träd, skapa kontinuerlig tillgång på död ved till förmån för bl.a. tretåig hackspett och grön sköldmossa. I sumpskogen bör röjning av gran genomföras för att lövskogskaraktären ska bestå. Diken bör läggas igen och insatser för att gynna asp bör också genomföras. Vidare bör även bevarandetillståndet för ”naturligt näringsrika sjöar” och ”myrsjöar” undersökas.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000-naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:**3150 - Naturligt näringsrika sjöar**

Areal: 2,45 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

En oligo-dystrof sjö med kärriga stränder där det växer bl.a. vitag, tranbär, hjortron, tuvull, skvattram och rundsileshår. Endast små öppna partier finns kvar utmed sjöns sydvästra kant, mot skogen. I sjöns bruna vatten uppträder t.ex. vattenbläddra, vit näckros, gäddnate, gul näckros, dvärgbläddra samt sjösäv och vass, den senare dominerande i västra kanten. Enligt länets våtmarksinventering är sjön med omgivande våtmarker av näst högsta värdeklass. I en tidigare inventering av våtmarker i Eskilstuna från 1979, nämns intressanta växtarter som ängsnycklar, korallrot, myggblomster och strängstarr, även smådopping och svarthakedopping nämns som tidigare häckfåglar i sjön. Inga av dessa arter finns representerade idag men en förhoppning finns om återfynd inom en snar framtid.

Bevarandemål

Naturligt näringsrika sjöar ska präglas av opåverkad hydrologi och naturliga vattenståndsvariationer. Vattnet ska vara av god kvalitet med höga fosforkoncentrationer och god eller hög ekologisk status ska uppnås/bibehållas. Vattenkvaliteten ska inte påverkas negativt av gödning eller jord- och skogsbruk i sjöns närområde. Vegetationen i vattnet och på stränder ska vara varierad och zonerad. Artsammansättningen i sjön ska vara. Vattnet ska ha inslag av typiska arter som t.ex. vattenpilört, korsandmat och smådopping. Sjöarealen ska vara minst 2,4 ha vid medelvattenstånd.

Negativ påverkan

Området är skyddat som naturreservat. De främsta tänkbara hoten mot naturtypen är:

- Onaturlig förändring av sjöns vattennivå, vilket kan leda till ökad igenväxning och andra "eutrofieringssymptom", försumpning eller erosion i strandlinjen. Sänkt vattennivå kan leda till temperaturhöjning och syrgasbrist.
- Utsättning av främmande arter, eller fiskstammar kan ändra konkurrensförhållanden, sprida smitta och/eller orsaka genetisk kontaminering.
- Fiske som är ensidigt mot vissa arter eller som är för hårt i förhållande till sjöns naturliga produktionsförmåga ändrar konkurrensförhållandena och kan påverka artsammansättningen.
- Broar och vägtrummor över in- och utflöden kan orsaka vandringshinder. Anläggningar kan orsaka grumling och utsläpp av miljöfarliga ämnen i inflöden.
- Omfattande skötselåtgärder i tillrinningsområdet; avverkning, körning mm kan öka avrinningen och därmed risken för erosion och läckage av bl.a. humusämnen och partiklar.

Bevarandetillstånd

Okänt bevarandetillstånd. Kunskap saknas.

3160 - Myrsjöar

Areal: 0,49 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Kvicken är en liten dystrof sjö omgiven av gungflymattor, vilka domineras av vitmossor och tranbär. Närmast vattnet en av bård med bunkestarr som inåt land ersätts av flaskstarr. På gungflyna växer i övrigt vitag, rundsileshår, rosling, dystarr, strängstarr och kallgräs.

Bevarandemål

Myrsjöar ska vara naturligt lågproduktiva och ha intakt hydrologi i strandzonen. Sjön ska ha god ekologisk status. Vattnet ska vara brunfärgat, ha ett naturligt lågt pH och det ska finnas inslag av en karaktäristisk öppen gungflyvegetation. Omgivande skogsmark ska kontinuerligt ha varit trädbevuxen närmast sjön. Vattnet ska hysa karaktäristiska arter som vit näckros, trådstarr och flytvitmossa. Det ska finnas inslag av typiska arter som knipa och myrtrollslända. Arealen myrsjöar ska vara minst 0,5 ha.

Negativ påverkan

Området är skyddat som naturreservat. De främsta tänkbara hoten mot naturtypen är:

- Onaturlig förändring av sjöns vattennivå kan leda till igenväxning, försumpning eller erosion i strandzonen.
- Utsättning av främmande arter, eller fiskstammar kan ändra konkurrensförhållanden, sprida smitta och/eller orsaka genetisk kontaminering.
- Kalkning av omgivande våtmarker förändrar de fysiska och kemiska förutsättningarna för strandmiljöernas naturligt förekommande arter. Kalkning av naturligt sura (icke antropogent försurade) tillflöden och sjöar påverkar förutsättningarna för de arter som är anpassade till naturligt sura förhållanden.
- Broar och vägtrummor över in- och utflöden kan orsaka vandringshinder. Anläggningar kan orsaka grumling och utsläpp av miljöfarliga ämnen i inflöden.
- Omfattande skötselåtgärder i tillrinningsområdet; avverkning, körning mm kan öka avrinningen och därmed risken för erosion och läckage av bl.a. humusämnen och partiklar. Även hydrologin och lokalklimatet kan påverkas.

Bevarandetillstånd

Okänt bevarandetillstånd. Kunskap saknas.

7140 - Öppna mossar och kärr

Areal: 2,03 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen är heterogen och omfattar ombrotrofa och minerotrofa, fattiga till intermediära, öppna eller mycket glest trädbevuxna myrar. De myrtyper eller myrelement som kan inkluderas är plana eller svagt välvda mossar och tillhörande laggkärr. Torvtäcket är normalt minst 30 cm djupt, men kan vara tunnare i unga myrar. Gungflyn, mjukmattegolv med vanligen mossrik vegetation som pga luftvävnad i rotsystemet flyter på vatten eller lös gyttja, inkluderas oavsett torvdjup. Morfologiska strukturer i torven är sällsynt och utgörs i så fall av mindre tubbildningar. Trädskikt bestående av träd högre än tre meter har inte mer än 30% krontäckning. Där mossen är öppen domineras växtligheten av tuvor med ljung, kråkris, tranbär och rostvitmossa. De glesa tallmossarna domineras av skvattram och odon.

Bevarandemål

Öppna mossar och kärr ska vara hydrologiskt- och kemiskt opåverkade och präglas av naturliga torvprocesser. Naturtypen ska vara öppen, men ett mindre inslag av solbelysta träd och buskar får förekomma. Öppna mossar och kärr ska ha en speciell biologisk mångfald med karaktäristiska arter av vitmossor, starr och kärlväxter. Naturtypens öppenhet ska även gynna typiska fågelarter som storspov och orre. Typiska arter av mossor och kärlväxter som t.ex. praktvitmossa, rufsvitmossa och taggstarr ska vara vanligt förekommande. Arealen öppna mossar och kärr ska vara minst 2,0 ha.

Negativ påverkan

Området är skyddat som naturreservat. De främsta tänkbara hoten mot naturtypen är:

- Befintliga och tidigare genomförda ingrepp i form av dikning och andra markavvattnande åtgärder liksom dämning påverkar naturtypens hydrologi och hydrokemi, vilket kan ge konsekvenser på vegetation och torvbildning samt torvnedbrytning. Även markavvattningsföretag och dämning i närliggande våtmarks- eller fastmarksmiljöer kan påverka naturtypen. Effekterna kan vara uttorkning ökad igenväxning och erosion.
- Skogsbilvägar i närheten av naturtypen kan påverka hydrologin och/eller hydrokemin i området.
- Omfattande skötselåtgärder i närområdet kan förändra hydrologi, lokalklimat och struktur i övergångszonen mellan myren och fastmark.
- Spridning av till exempel kalk, aska och gödningsämnen i naturtypen ger drastiska förändringar på vegetationens artsammansättning. Motsvarande spridning av kemiska substanser i naturtypens närhet kan också skada naturtypen genom luftburen deposition eller genom transport med tillrinnande vatten.
- Ökad våtdeposition av kväve gör att naturtypens vegetationssammansättning förändras med resultat att antalet vitmossor minskar, och andelen gräs, buskar och träd ökar.

Bevarandetillstånd

Okänt bevarandetillstånd. Kunskap saknas.

9010 - Taiga

Areal: 81,7 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Området utgörs av en olikåldrig, bitvis gammal, talldominerad barrblandskog. Terrängen präglas av en mosaik av grovblockiga ändmoränryggarna som skär igenom området på många ställen. På moränryggarna dominerar tall med stort inslag av 5 - 20 m höga granar i trädskiktet vilket gör granen till det iögonfallande trädslaget. Mellan ändmoränerna och på mer fuktiga partier är granen förhärskande. Utmärkande är att området till stor del undgått rationellt skogsbruk vilket bidragit till skogens något luckiga, olikåldriga och flerskiktade trädskikt samt markens täta och välutvecklade mosstäcke. Den skogliga kontinuiteten är lång, vilket märks på vegetationen med bl.a. en rik förekomst av arterna knärot och kammossa. Genom att många äldre träd har fått stå kvar och inga avverkningar har skett under de senaste 40 - 50 åren har inslaget av död ved ökat väsentligt. Bitvis finns rikligt med död och döende träd, medan det på andra håll är mer sparsamt. En lång rad tickor finns i området bl.a. signalarterna ullticka, trådticka och vedticka. Den rödlistade laven skorpigelélav är funnen växande på en asp i blockmark. Intressant är att tretåig hackspett finns i och i anslutning till området, där häckningar har förekommit, av allt att döma, årsvis från åtminstone 1986 till 2002. Arten återfanns inte 2003 och 2004, dock var den tillbaka 2005 och har även rapporterats under senare år. Den tretåiga hackspetten är på sydgränsen av sitt utbredningsområde och behöver rätt stora arealer för sitt livsrum. För att kunna erbjuda arten lämpliga födo- och häckningsplatser, i detta för arten begränsade område, behövs en kontinuerligt god tillgång på död ved som kan utgöra substrat för insekter lämpliga som föda för hackspettarna.

Det mest naturskogslika partiet återfinns mellan sjöarna och söder därom och utgörs av en gammal, grov granskog med rikliga mängder död ved. I det kommunala naturreservatet benämns denna del som "urskogen".

Bevarandemål

Taigan ska ha naturskogskaraktär och vara flerskiktad med ett betydande inslag av äldre träd och död ved. Trädskikten ska domineras av framförallt gran och tall, andra viktiga trädslag är lövträd såsom björk, asp, rönn eller sälg. Det ska finnas tillräcklig föryngring av tall och lövträd i området, för att de unga träden på sikt ska kunna ersätta de äldre. Skogen ska präglas av naturliga processer och småskaliga naturliga störningar eller skötselåtgärder som efterliknar sådana, t.ex. åldrande och avdöende, insektsangrepp, storm eller brand. Skogen ska hysa en hög biologisk mångfald av kärlväxter, mossor, lavar, svampar, fåglar och skalbaggar. Typiska arter, som t.ex. grön sköldmossa, blåmossa och knärot, ska förekomma i området. Arealen taiga ska vara minst 81,7 ha.

Negativ påverkan

Området är skyddat som naturreservat. De främsta tänkbara hoten mot naturtypen är:

- Negativ påverkan från omgivningen, t.ex. alltför omfattande avverkningar i angränsande bestånd som leder till förändrat lokalklimat, ökar risken för till exempel stormfällningar och en inväxande hyggesvegetation. Avverkningar av angränsande skog kan också orsaka läckage av näringsämnen. Det kan också handla om gödsling som leder till näringsläckage till omgivningen, plantering av främmande trädslag som kan sprida sig in i området mm.
- Dikning, markskador, markberedning, vägdragningar eller annan exploatering i anslutning till området som medför hydrologiska störningar.

- Brist på lämpliga spridningsvägar för arter knutna till naturtypen i det omgivande landskapet. Detta kan vara en följd av fragmentering och minskning av naturtypen i landskapet runtomkring. I den mindre skalan kan exempelvis skogsbilvägar leda till fragmentering av vissa organismers populationer, medan andra organismer påverkas negativt när skogsbestånden blir alltför isolerade i landskapet. På landskapsnivå utgör fragmentering ett betydande hot genom att partier med äldre skog förekommer allt mer isolerat, och genom att sammanhängande områden med kontinuitetsskogar splittras upp genom avverkningar.
- Brist på viktiga substrat i området, t.ex. död ved i form av torrträd och lågor i olika nedbrytningsstadier, gamla träd med grov barkstruktur, minskat lövislag till följd av konkurrens med gran.
- Nedfall av kemiska ämnen. Vissa kemiska ämnen har förmågan att direkt skada organismer, men kan också påverka hela naturmiljön. Så har till exempel vissa kväveföreningar den effekten att de är skadliga för svampar och lavar, samtidigt som de kan vara gödande och ge förändringar i vegetationen. Andra skadliga ämnen är svavel- och metallföreningar.
- Brist på dynamik. Arterna förekommer ofta bara i några få stadier i skogens utveckling. Om de dynamiska krafterna inte får verka kan det i landskapet uppstå brist på något av dessa stadier, med följd att de ingående arternas habitat försvinner. Detta gäller särskilt brand som verkar över stora ytor, men andra viktiga dynamiska krafter är översvämning, vind och angrepp av insekter och svamp.
- Systempåverkande arter, till exempel klövvilt och vildsvin. Kraftig betespåverkan kan leda till att tall och lövträd får svårt att föryngra sig i området. Andra hot är invasiva främmande arter som har potential att skada den naturliga floran och faunan.

Bevarandetillstånd

Gynnsamt bevarandetillstånd.

9050 - Näringsrik granskog

Areal: 4,03 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen förekommer ofta på basisk berggrund och i södra Sverige ofta på mullrik brunjord. Naturtypen är näringsrik och torr-blöt och översilning kan förekomma. Naturtypen ligger ofta i sänkor, på dalbottnar eller i sluttningar med finsediment och/eller rörligt markvatten men kan även förekomma på flack mark. Trädskiktets krontäckningsgrad är normalt 50–100 %, och gran utgör minst 50% av grundytan. Utöver gran kan samtliga inhemska trädslag förekomma. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Skogens hydrologi får inte vara under stark generell påverkan från markavvattning. Fältskiktet är i huvudsak präglad av näringsrika förhållanden och är välutvecklat och artrikt. Epifytfloran kan vara rik. Där grundvattenytan ligger högt och där genomsilning eller översilning av marken äger rum är faunan av ryggradslösa djur och floran särskilt rik.

Bevarandemål

Den näringsrika granskogen ska vara belägen på torr-blöt näringsrik mark, ofta av finsediment. Hydrologin ska vara naturlig och översilning ska kunna förekomma. De övre trädskikten ska domineras av gran. Skogen ska vara olikåldrig och ha inslag av äldre träd och död ved. Den ska även ha naturskogskaraktär och hysa en hög biologisk mångfald av kärlväxter, mossor och svampar. Fältskiktet ska vara utbrett och örtrikt med typiska arter som t.ex. blåsippa, strutbräken och vårärt. Typiska arter som t.ex. kransmossa, trådticka och svart taggsvamp, ska förekomma i området. Arealen näringsrik granskog ska vara minst 4,0 ha.

Negativ påverkan

Se ”Negativ påverkan” under 9010-Taiga

Bevarandetillstånd

Okänt bevarandetillstånd. Kunskap saknas.

9080 - Lövsumpskog

Areal: 5,63 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

En 30-100m bred lövsumpskog som löper utmed norra och västra sidan av sjön Kvicken. Den är väl sluten och dominerad av 8-12 m höga björkar och alar med visst inslag av tall. Bitvis är lövsumpskogen av lite yngre karaktär. Sockelbildningen är tydlig med stående vatten emellan socklarna under större delen av året. I fältskikt finns arter som repestarr, topplösa, sjöfräken, vattenklöver och missne.

Bevarandemål

Lövsumpskogen ska ha naturlig hydrologi och marken ska vara fuktig - blöt. Skogen ska vara olikåldrig och ha inslag av äldre träd och död ved. De övre trädsikten ska domineras av klibbal och glasbjörk. Gran eller främmande trädslag ska inte dominera. Lövsumpskogen ska ha naturskogskaraktär och hysa en hög biologisk mångfald av kärlväxter, mossor och fåglar. Typiska arter, som t.ex. missne, repestarr och mindre hackspett, ska förekomma i området. Arealen lövsumpskog ska vara minst 5,6 ha.

Negativ påverkan

Se ”Negativ påverkan” under 9010-Taiga

Bevarandetillstånd

Ej gynnsamt bevarandetillstånd eftersom beståndet fortfarande är för ungt och inte har hunnit utveckla tillräckligt höga naturvärden.

91D0 - Skogsbevuxen myr

Areal: 4,77 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Runt sjön Kvicken finns en 100 - 200 m bred bård av skogsbevuxen myr med tallar som är 14-18 m höga och 25 - 40 cm i diameter i brösthöjd. Troligen utgörs trädskiktet av en och samma generation tallar, vilka gallrats för länge sedan. Trots det så finns det allmänt-rikligt med död ved, främst som stående torrträd men även liggande. Vissa partier har en tät undervegetation av gran eller björk, annars är buskskiktet rätt glest. Myren är av skvattram-tall typ med hjortron som utgör ett rikligt inslag. Andra arter är odon, blåbär och tuvull.

Skogsbevuxen myr finns även centralt i den västra delen av Natura 2000-området och består här av en tallmosse av skvattram/odon/blåbärsris-typ. Trädskiktet utgörs av äldre tallar som är runt 140 år och 14 - 18 m höga. Buskskiktet är svagt med lite björk och en del yngre granar. Ett grävt dike går igenom den norra änden av mossen och avvattnas åt väster. Trots det är den tämligen opåverkad och självgallrad och innehåller en stor mängd död ved, främst i form av torrakor och klenved. Vissa delar är starkt igenväxande av yngre gran. I dess ytterkanter finns inslag av al och björk.

Bevarandemål

Marken ska vara fuktig - blöt med naturlig torvbildning. Hydrologin ska vara ostörd och näringsförhållandena näringsfattiga - intermediära. Vanliga trädslag ska vara tall, glasbjörk och gran. Den skogsbevuxna myren ska ha naturskogskaraktär, den ska vara olikåldrig och det ska finnas gamla träd och död ved. Främmande trädslag ska inte förekomma. Naturtypen ska ha en speciell biologisk mångfald av kärleväxter, mossor och fåglar. Typiska arter för naturtypen, som t.ex. kärrviol och spillkråka ska förekomma. Arealen skogbevuxen myr ska vara minst 4,7 ha.

Negativ påverkan

Se ”Negativ påverkan” under 9010-Taiga och 3160 - Myrsjöar.

Bevarandetillstånd

Gynnsamt bevarandetillstånd.

1386 - Grön sköldmossa, *Buxbaumia viridis*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Grön sköldmossa förekommer i olika typer av frisk till fuktig barrskog och blandskog. Arten växer på multnande stammar och stubbar. Substratet är i regel murken och mjuk ved av gran, men den kan även förekomma på ved av tall och lövträd. I sällsynta fall kan grön sköldmossa även förekomma direkt på humusrik skogsmark. Det är framför allt brist på murken död ved som utgör ett hot mot artens långsiktiga överlevnad. Vanligtvis finns endast några få sporkapslar av grön sköldmossa på varje låga/stubbe där arten förekommer. I Skiren-Kvickens Natura 2000-område har arten noterats med några få sporkapslar på en granlåga i nordvästra delen.

Bevarandemål

Målet för grön sköldmossa är att tillräckligt mycket substrat av lämplig kvalitet (murken död ved) ska finnas i området. Det gäller dels lågor av gran, men även murkna stubbar under nedbrytning. Då substraten relativt snabbt förmultnar är kontinuerlig tillgång på lämpligt vedsubstrat en förutsättning för att grön sköldmossa ska behålla gynnsamt tillstånd i området.

Negativ påverkan

Området är skyddat som naturreservat. De främsta tänkbara hoten mot grön sköldmossa är:

- Skogsavverkning i angränsande skogar (ökad exponering och uttorkning).
- Brist på lämpligt habitat dvs kontinuerlig tillförsel av grov död ved i skogen, med tät markkontakt för fuktighetens skull, utgör ett hot mot arten.
- En fortsatt minskning av skog med död ved i landskapet gör att avståndet mellan lämpliga lokaler för grön sköldmossa blir så långt att de isoleras från varandra och arten därmed inte kan sprida sig till nya områden. Denna fragmentering utgör ett hot mot artens långsiktiga överlevnad.

Bevarandeåtgärder

Det är viktigt att säkerställa kontinuerlig tillgång till död ved, främst granlågor, i lämpligt nedbrytningsstadium.

Bevarandetillstånd

Okänt bevarandetillstånd. Kunskap saknas om grön sköldmossas utbredning i Skiren – Kvickens Natura 2000-område.

Dokumentation

Referenser

Eskilstuna kommun. Reservatsbeslut/skötselplan Skiren-Kvicken.
Länsstyrelsen i Södermanland, Bevarandeplan för Natura 2000-område Skiren-Kvicken (SE0220368), Eskilstuna kommun, Södermanlands län, 2006.
Länsstyrelsen i Södermanlands län. 1991. Sörmlands Natur. Naturvårdsprogram. Objnr: 84 - 52.
Länsstyrelsen i Södermanland, Sörmlands natur, 1991.
Skogsområde vid sjön Kvicken. Klass 2.
Sveriges Geologiska Undersökning, 1984. Berggrundskarta över Södermanlands län. Skala 1:250 000.
Sveriges Geologiska Undersökning, 1989. Jordartskartan, 10G Eskilstuna NO. Skala 1: 50 000. Digital utgåva.
Rydberg, Wanntorp, Sörmlands flora, Botaniska sällskapet i Stockholm, 2001.

Länkar

<https://historiskakartor.lantmateriet.se>
<https://www.artportalen.se>
<http://artfakta.artdatabanken.se>
<https://www.artdatabanken.se/var-verksamhet/rodlisning>
<http://skyddadnatur.naturvardsverket.se>
<http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledning>

Inventeringar

Eskilstuna kommun. 1986. Inventering av skogsområde vid Skiren och Kvicken-Sammanfattning och utvärdering. Stadsbyggnadsrapport 1986:8.
Länsstyrelsen i Södermanlands län, 1993. Våtmarksinventeringen (VMI).
OKE:s faunagrupp, Leif Carlsson, 2005. Inventering av aktuella arter enligt fågeldirektivet 2000 - 2005 för Skiren-Kvicken.
Rydberg Hans. Natura 2000-inventering - Skiren-Kvicken. 2001-11-12.
Sellberg Rickard. Naturvärdesbeskrivning, Skiren-Kvicken. 2003-10-20.
Skogsvårdsstyrelsen, 1994. Sumpskogsinventeringen (6 objekt)
Skogsvårdsstyrelsen, Bo Karlsson, 1998. Inventering av knärot i Södermanlands län - regional miljöövervakning (RMÖ).

Bilagor

Artlista – exempel på arter som har noterats i området.

Exempel på arter i Skiren-Kvickens Natura 2000-område

(Typiska arter med **fet** stil)

Växter

Grönpyrola
Kallgräs
Knärot
Linnea
Majbräken
Mattlummer
Missne
Repestarr
Revlumner
Tallört
Skogsklocka
Svedjenäva

Lavar

Glansfläck
Grynig filtlav
Liten ärgspik
Skinnlav
Skorpgelélav
Skriftlav

Mossor

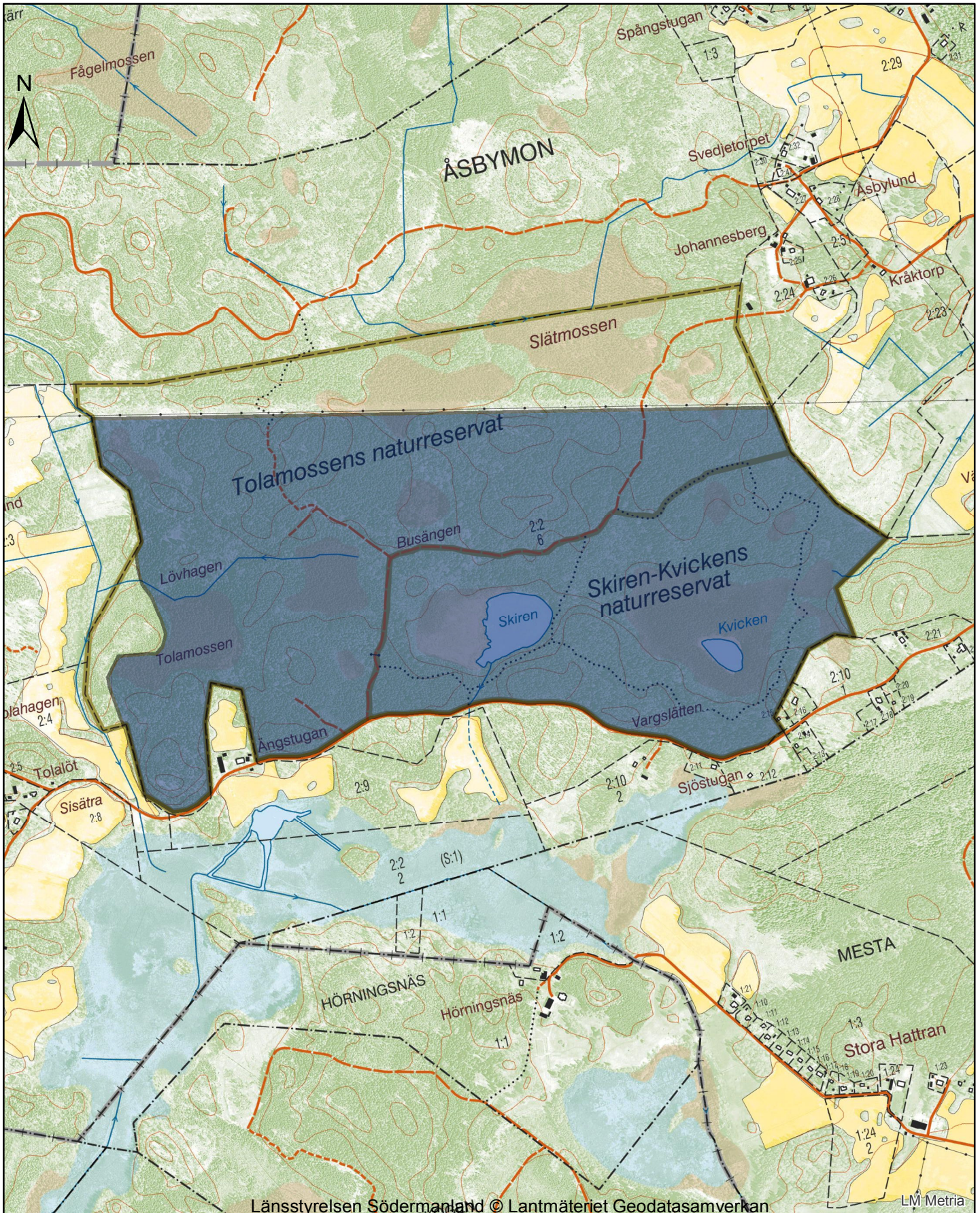
Grön sköldmossa
Kransmossa
Långflikmossa
Stubbspretmossa

Svampar

Barkticka
Björkeldticka
Blodticka
Blödticka
Bävermussling
Citronticka
Fjällig taggsvamp
Gullticka
Kärnkrös
Lysticka
Raggdvärgmussling
Rostöra
Stor spindelgröppa
Tallviolticka
Trådticka
Tyromyces leucomalleus
Ullticka
Vedticka

Fåglar

Duvhök
Gröngöling
Gärdssmyg
Järpe
Mindre hackspett
Skogssnäppa
Sparvuggla
Spillkråka
Stjärtmes
Större hackspett
Tofsmes
Tretåig hackspett (Observerad nästan årligen från 1989 och framåt)

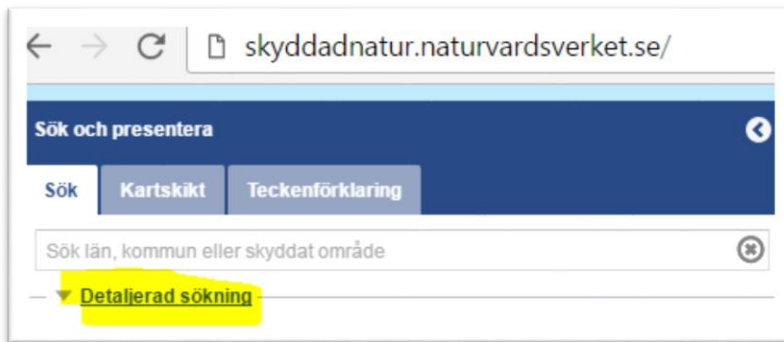

Karttjänst Skyddad natur

<http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

För att få en bild av var i respektive Natura 2000-område naturtyperna finns kan Naturvårdsverkets karttjänst Skyddad natur användas.

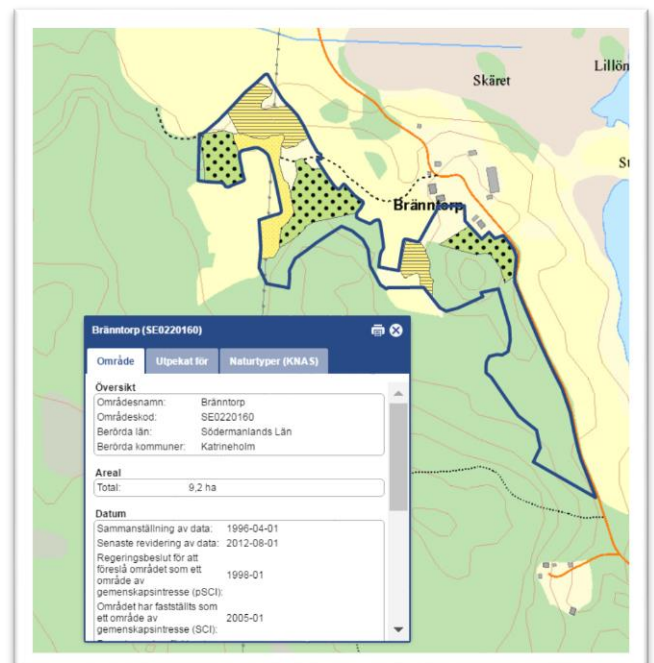
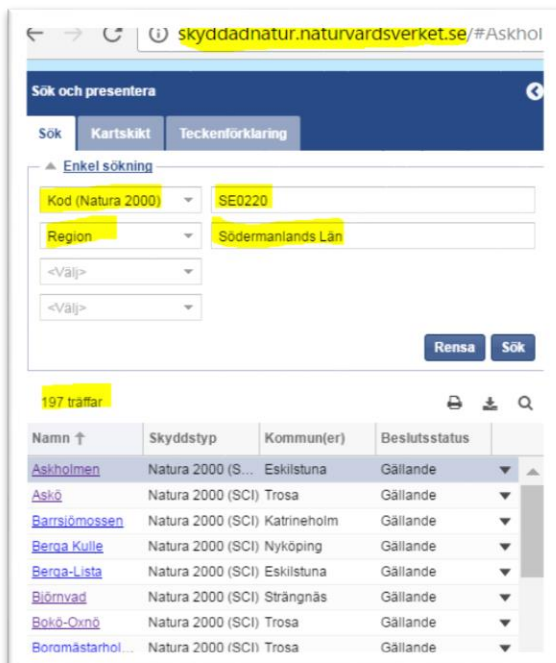
Välj "Detaljerad sökning"

Välj alternativ *Kod (Natura 2000)* skriv in SE0220

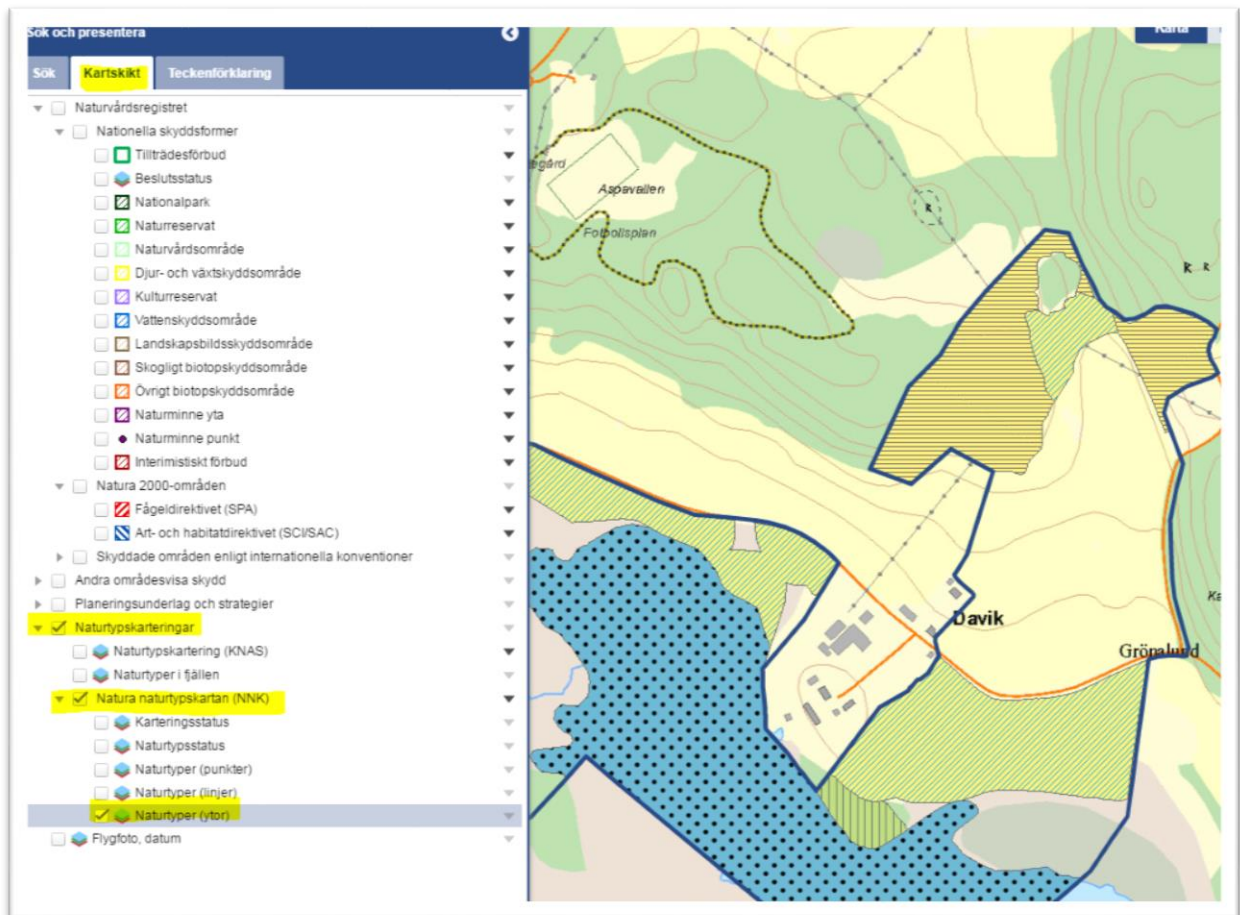
Välj *Region* och sök fram Södermanlands län

Sök, det ska bli 197 träffar. När man klickar på ett av namnen i listan kommer man dit i kartan.

För att se Naturtyper för områdena i kartan gå in på fliken "Kartskikt".

Avmarkera allt i *Naturvårdsregistret*. Det är endast *Naturtypskarteringar* > *Natura naturtypskartan (NNK)* > *Naturtyper (ytor)* som ska vara markerade. Klicka sedan i kartan på den naturtyp du vill veta mer om så kommer en informationsruta upp i fönstret.

Karttjänst VISS Vattenkartan – avrinningsområden

<https://viss.lansstyrelsen.se/Maps.aspx>

I denna karttjänst går det bl.a. att se utbredningen av avrinningsområden.

1) Öppna Vattenkartan:

VISS Vatteninformationssystem Sverige

Avancerad sök Kartor Hämta data Om VISS

Kartgalleri

Välj karta utifrån dina behov. Kartgalleriet kommer att fyllas på efterhand. En hjälp för kartorna finns [här](#).

- Vattenkartan (ny plattform)**
Samma innehåll som den gamla Vattenkartan men med ett nytt utseende baserat på ny teknik - fungerar i de flesta webbläsare och mobila enheter. Om man inte behöver verktyg som utskrift mm. går det att öppna kartan i ett enklare utförande, öppna kartan.
- Enkla kartan**
Kartan kan även öppnas i [enklare utförande](#) vilket passar bra för mindre skärmar. Innehåller statusklassningar, mjölkvalfetsnormer och indelning av vatten.
[Filen om enkla kartan](#)
- Påverkanskällor**
Kartan visar nya bedömningar av påverkanskällor från tredje förvaltningscykeln. Konnektivitet, hydrologisk regim och morfologiskt tillstånd visas inte då de kommer att kompletteras våren 2019.
- Vattenmyndighetens data på GeodataKatalogen**
Hämta hem geodata från VISS på Länsstyrelsens Geodatakatalog. Det som finns tillgängligt är statusklassningar, vattenförekomster samt mjölkvalfetsnormer. Geodatan hittas lättast genom att filtrera på ansvarig organisation och markera Vattenmyndigheterna. Filerna tillhandahålls i shapeformat med referenssystemet SWEREF 99 TM. Det finns också lyrifiler (ArcGIS 10.3 format).
- Kraftigt modifierade vatten samråd (avslutat)**
Karta som visar de vatten som omfattades av samrådet om förslag till mjölkvalfetsnormer för kraftigt modifierade vatten 2/5-30/9 2018 (samrådet är avslutat, läs mer på [Vattenmyndigheternas webbsidor](#)).

Webbmaster: viss-support@lansstyrelsen.se
Cookiepolicy VISS Öppna API

VATTENMYNDIGHETENA Länsstyrelserna Havs och Vatten myndigheten

2) Zooma in till önskat område i kartan och kryssa i lagren under "Avrinningsområden" som finns längst ner under "Vattenförekomster och övrigt vatten":

Lagerlista

Sök i lagerlista

- Övervakning
- Åtgärder och påverkan
- Vattenförekomster och övrigt vatten** ...
 - Vattenförekomster (2017-2021)
 - Vattenförekomster och övrigt vatten - (2010-2016)
 - Vattenförekomster och övrigt vatten - (2004-2009)
 - Avrinningsområden**
 - SMHI huvudavrinningsområden (2016) ...
 - Vattenförekomst avrinningsområden ytvatten (VARO) ...
 - SMHI delavrinningsområden (2016) ...
 - Miljökvalitetsnormer 2016-2021 ...
 - Statusklassningar och bedömningar 2010-2016
 - Skyddade områden enligt vattenförvaltningsförordningen ...
 - Skyddade områden - miljöbalken ...
 - Typindelning ...
 - Administrativa områden ...
 - Havsmiljödirektiv ...
 - Vattendirektivet Norge (NVE) ...
 - Vattendirektivet Finland (SYKE) ...
 - Topografiska webbkartan nedtonad
 - Topografiska Webbkartan Nedtonad ...
 - Ortofoton ...
 - Ortofoto ...